# NOTITIE

| | | | |
|---|---|---|---|
| **AAN** | Provincie Overijssel | **DATUM** | 20 augustus 2026 |
| | | **VAN** | M.Haarsma |

**TER INFORMATIE** ☒

**TER BESLUITVORMING** ☐

**1. Waarom is het project Nijverdal–Raalte stilgelegd?**

TenneT heeft het project Harculo-Raalte-Nijverdal tijdelijk stilgelegd omdat het niet over de vereiste Omgevingsvergunning Natura 2000 (de ‘stikstof’-vergunning) beschikte. TenneT trok, op grond van een zogenaamde voortoets (uitgevoerd door een ingehuurd adviesbureau), ten onrechte de conclusie dat er geen vergunningplicht voor de werkzaamheden was en heeft de werkzaamheden opgestart. Provincie Overijssel heeft op grond van de voortoets en het ontbreken van een vergunning besloten handhavend op te treden en de werkzaamheden eind augustus 2025 tijdelijk te stoppen.

De benodigde vergunning kon niet (tijdig) worden verkregen doordat de stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase mogelijk negatieve effecten heeft op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Boetelerveld.

**2. Wat gebeurt er om het project zo snel mogelijk weer op te starten?**
Allereerst heeft TenneT onderzocht of het project emissieloos gerealiseerd zou kunnen worden. Geen stikstof-uitstoot betekent immers ook geen vergunningplicht. Dit bleek in praktijk op korte termijn niet haalbaar. Dat heeft enerzijds te maken met de beperkte beschikbaarheid van elektrisch materieel en anderzijds de noodzaak om ook de aanvoer van dit materieel en batterijpakketten voor het laden, emissieloos moet gebeuren. Dit maakt dat het uitsluiten van stikstof-emissie in de praktijk (nog) niet haalbaar is.

Parallel daaraan hebben TenneT en de provincie Overijssel verkend welke oplossingsrichting zo snel mogelijk tot vergunningverlening kan leiden. De provincie heeft daarbij aangegeven dat een aanpak via ‘extern salderen’, mits het overgrote deel van de emissiereductie daadwerkelijk aan de natuur ten goede komt, tot een afweging kan leiden waarbij ondanks feitelijke onrechtmatigheid, toch tot vergunningverlening kan worden overgegaan. TenneT heeft deze optie uitgewerkt.

TenneT heeft haar vergunningaanvraag bij de provincie ingediend, waarbij wordt aangetoond dat de stikstofemissies zijn gereduceerd (door stikstofrechten op te kopen). Dit vereist contractuele afspraken met één of meerder partijen met dergelijke rechten en berekeningen waaruit blijkt dat die verminderde uitstoot ook daadwerkelijk leidt toch lagere deposities in de betreffende Natura 2000 gebieden. De provincie heeft de vergunningaanvraag behandeld en op 23 juni 2026 positief besloten. Daarmee beschikt TenneT over de benodigde Omgevingsvergunning Natura 2000 en kon het werk weer worden hervat

**3. Welke vertraging levert de stillegging op?**
De werkzaamheden worden naar verwachting in 2028 afgerond.

**4. Welke impact heeft de vertraging en is die voor alle betrokken gemeentes gelijk?**
Uit de herijking van het congestiemanagement onderzoek blijkt dat de 110kV-stations Raalte, Nijverdal, Rijssen, Deventer Platvoet, Deventer Bergweide en Olst zich momenteel bevinden in een afname als invoeding congestiegebied. De reden van de congestie is de beperkte transportcapaciteit van het 220/110kV-koppelpunt van station Zwolle Hessenweg. Zodra in 2027 het 220/110kV-koppelpunt op Zwolle Hessenweg verzwaard is, wordt voor al deze stations een deel van de wachtlijst gefaciliteerd, mits de 110kV-verbindingen Harculo-Raalte-Nijverdal zijn verzwaard en de dubbele aftak bij Markelo (MKLL) is gemaakt.

Vanwege de vertraging kan het knelpunt verschuiven, na het verzwaren van station Zwolle Hessenweg, naar de 110kV-verbindingen Harculo-Raalte-Nijverdal.

**Gevolgen invoeding:** De impact van de vertraging is dat TenneT in de lente- en zomerperiode langer met overbelastingen te maken heeft in de twee 110kV-hoogspanningslijnen tussen de stations Harculo – Raalte en Raalte – Nijverdal. De overbelastingen ontstaan door de grote hoeveelheid duurzame energieproductie, welke niet op afstand af te regelen is. Deze overbelastingen kunnen leiden tot schade of uitval van de 110kV-hoogspanningslijnen, waarvan de kans en het risico toeneemt naarmate het project langer wordt uitgesteld.

Het bedrijfsvoeringcentrum van TenneT signaleert inmiddels deze overbelastingen al in de praktijk. Dit is de reden dat TenneT congestie heeft afgekondigd voor het terugleveren van duurzame opwek in deze regio, waar de volgende 110kV-stations onder vallen: Raalte, Nijverdal, Rijssen, Deventer Platvoet, Deventer Bergweide en Olst.

Na het verzwaren van het 220/110kV-koppelpunt Zwolle Hessenweg zou de invoeding wachtlijst op de 110kV-stations Raalte, Nijverdal, Rijssen, Deventer Platvoet, Deventer Bergweide en Olst voor een deel te faciliteren zijn geweest. Door de vertraging is de wachtlijst mogelijk niet te faciliteren en zullen klanten op de wachtlijst voor invoeding langer moeten wachten.

**Afname:** Na het verzwaren van het 220/110 kV-koppelpunt Zwolle Hessenweg (voorzien voor 2027) komt extra transportcapaciteit beschikbaar. Om deze capaciteit beschikbaar te kunnen stellen aan de 110 kV-stations Raalte, Nijverdal, Rijssen, Deventer Platvoet, Deventer Bergweide en Olst is ook de verzwaring van de bestaande verbinding Nijverdal-Raalte-Harculo noodzakelijk. Door de vertraging van dit project is het zeer waarschijnlijk dat deze verzwaring op basis van de huidige planning in 2028 wordt gerealiseerd. Daardoor is het onzeker in hoeverre de extra capaciteit die vanaf 2027 beschikbaar komt, bij oplevering van deze verbinding nog beschikbaar is voor genoemde stations aangezien TenneT beschikbare transportcapaciteit niet reserveert maar op basis van het *First Come First Serve* principe toe dient te wijzen. Alleen wanneer deze capaciteit in de tussentijd niet volledig elders op het netwerk is toegewezen, kan hiervan alsnog

gebruik worden gemaakt. De mate waarin dit gevolgen heeft voor de beschikbare transportcapaciteit op deze stations wordt toegelicht in de herijking van de congestiemanagementonderzoeken (CMO).

In de herijking van het CMO zal dus de impact van de vertraging scherper worden geduid. Hierin zal ook een inschatting gegeven worden wanneer afname-congestie kan worden opgeheven in (delen) van Overijssel om ook de volledige wachtlijst voor afname van elektriciteit te kunnen faciliteren. Daarvoor is in ieder geval de realisatie van het project Drents Overijsselse Netversterking noodzakelijk. Die wordt in het Investeringsplan 2026 voorzien voor 2033-2036.

Onder andere door de effecten van het ACM-prioriteringskader en nieuwe prognoses werkt TenneT aan een nieuwe berekening van de congestie-situatie. Daardoor is de oplevering van het CMO-afname, die oorspronkelijk voorzien was in oktober 2026, naar achteren geschoven. De verwachting is nu dat dit begin 2027 wordt gepubliceerd.

**5. Wordt er transportcapaciteit gereserveerd?**
In het bestuurlijk overleg van 6 maart 2026 is aangeven dat er een transformator op Hessenweg specifiek gereserveerd wordt voor dit deelnet. Dit is onjuist. Deze opmerking heeft helaas tot verwarring en onduidelijkheid geleidt. Onze excuses hiervoor. Na het overleg is dit mondeling gerectificeerd op ambtelijk niveau. TenneT mag vanuit, geldende regelgeving geen transformator, danwel transportcapaciteit reserveren voor klanten of gebieden zonder vastgestelde aansluit overeenkomst en dient zich te houden aan het *First Come First Served* principe.

**6. Hoe verloopt het proces van toekenning van transportcapaciteit?**
Wanneer een afnemer of producent transportcapaciteit aanvraagt, wijst TenneT deze toe als er voldoende ruimte beschikbaar is op het elektriciteitsnet. Als die ruimte ontbreekt, wordt de aanvraag geplaatst op een wachtlijst. Daarbij geldt het principe *First Come First Served* (FCFS): partijen worden in volgorde van binnenkomst geholpen zodra er extra capaciteit beschikbaar komt, bijvoorbeeld door congestiemanagement of netuitbreidingen.

Door de toenemende netcongestie kan het FCFS-principe echter leiden tot situaties waarin maatschappelijk belangrijke ontwikkelingen, zoals woningbouw, zorg, veiligheid of de verduurzaming van de industrie, vertraging oplopen. Om dit te voorkomen heeft de Autoriteit Consument & Markt (ACM) kaders vastgesteld voor maatschappelijk prioriteren.

Aanvragen die binnen deze door de ACM vastgestelde maatschappelijke prioriteiten vallen, kunnen voorrang krijgen op andere aanvragen en daardoor hoger op de wachtlijst komen. Voor partijen die niet binnen deze kaders vallen, kan de wachttijd langer zijn. Op deze manier wordt de schaarse transportcapaciteit zo effectief mogelijk ingezet voor activiteiten met een groot maatschappelijk belang.

Meer informatie is te vinden op de pagina over Maatschappelijk prioriteren bij congestie.

**7.Als Station Hessenweg in 2027 meer capaciteit levert en stroom niet kwijt kan aan het deel Raalte - Nijverdal (vanwege de vertraging van het project), aan welke netvlakken/HS-stations wordt de stroom dan wel geleverd?**
In de herijking van het congestieonderzoek voor afname wordt momenteel onderzocht aan welke stations en netvlakken de extra capaciteit van de nieuwe 220/110 kV-koppeltransformator ten goede komt. Volgens huidig inzicht kan deze capaciteit beperkt of niet benut kan worden binnen het sub-deelnet Zwolle West. Dit komt doordat daar onderliggende knelpunten aanwezig zijn, met name op de 110 kV-verbindingen tussen Zwolle Frankhuis en Zwolle Weteringkade.

**8.Zijn op deze netvlakken ook verzwaringen nodig en lopen die op schema? Het CMO 2025 geeft bijvoorbeeld aan dat de transportcapaciteit in 'deelnet' West wordt gelimiteerd door de 110kV verbindingen tussen Hessenweg en Zwartsluis en tussen Frankhuis en Weteringskade.**
Ja, binnen het sub-deelnet Zwolle West zijn aanvullende netverzwaringen nodig. De belangrijkste beperkende factor is momenteel de beschikbare transportcapaciteit op de 110 kV-verbinding tussen Zwolle Frankhuis en Zwolle Weteringkade. Om dit knelpunt op te lossen, is een project voorzien voor de realisatie van een nieuwe 110 kV-verbinding tussen Zwolle Frankhuis en Zwolle Hessenweg. Volgens het Investeringsplan 2026 is de ingebruikname van deze nieuwe verbinding voorzien in de periode 2035-2038.

**9. Hoe informeert TenneT de gemeenten over de voortgang van het project?**
De projectorganisatie van TenneT en Qirion (aannemer) informeert gemeenten en omgeving via:

- Website: Verzwaren bovengrondse hoogspanningsverbinding Harculo-Raalte-Nijverdal | TenneT
- Ambtelijke afstemming
- Nieuwsbrieven en voortgangsrapportages
- Directe communicatie met stakeholders, grondeigenaren, etc.

Daarnaast in het bestuurlijk overleg van 6 maart 2026 is afgesproken om ook Bestuurlijk periodiek de voortgang te bespreken en dat er ambtelijk 1x per 6 weken overleg is, zoals dit nodig is. Tenslotte wordt dit project en het stikstofdossier gemonitord in de Energybard.

**10. Wat doen TenneT en de provincie om dit soort problemen in de toekomst te voorkomen (en wat kunnen de gemeenten zelf doen)?**
Het beschikken over de juiste vergunningen en toestemmingen is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Overheden (bevoegd gezag) kunnen daar natuurlijk ook een rol in spelen. TenneT en de provincie Overijssel hebben na de zomer in 2025 een regulier projectenoverleg in het leven geroepen. In dit overleg wordt de gehele projecten-portfolio van TenneT in Overijssel doorgenomen. Dat kan leiden tot snelle ingrepen in projecten die vertraging op dreigen te lopen en ook tot het signaleren van generieke aandachtspunten (zoals in dit voorbeeld de rol die 'stikstof' speelt in de projecten). Daarnaast wordt in opdracht van de Energyboard gewerkt aan een afsprakenkader over gemeentegrens overschrijdende projecten.

Het is daarbij belangrijk tijdig te signaleren welke overheden (bevoegde gezagen) en stakeholders bij deze

projecten betrokken zijn. Denk daarbij naast gemeenten ook aan waterschappen en partijen als ProRail en RWS. Voor de meeste projecten van TenneT liggen de ruimtelijke besluiten bij de gemeenten. Alleen voor de projecten op het hoogste spanningsniveau (220 en 380 kiloVolt) is dat normaliter het Rijk. Het Rijk kan deze bevoegdheid delegeren aan een lagere overheid. Een voorbeeld daarvan is het 380kV hoogspanningsstation in Almelo, waar de gemeente de bevoegdheid heeft overgenomen.

Daarnaast zijn de belangrijkste projecten van TenneT ook opgenomen in de projectenmonitor van de Energyboard en worden voortgang en risico's daar ook besproken.

**11. Is het knelpunt niet oplosbaar door emissieloos te bouwen?**
Emissieloos bouwen helpt, maar lost het probleem niet volledig op. Het reduceert stikstofuitstoot tijdens de bouwfase aanzienlijk, echter, niet alle emissies zijn volledig te vermijden (bijv. transport). Ook cumulatieve effecten en juridische toetsing blijven een rol spelen Het is dus een belangrijke maatregel, maar geen volledige oplossing op zichzelf.

**12. Kunnen we als gemeenten bijdragen door SEH, netbewust bouwen en laden, en dergelijke?**
Ja, gemeenten kunnen zeker bijdragen. Denk aan:

- **Smart Energy Hubs (SEH):** lokaal energiegebruik slimmer organiseren en pieken verminderen
- **Netbewust bouwen:** rekening houden met netcapaciteit bij nieuwe ontwikkelingen
- **Slim laden:** spreiding van laadmomenten voor elektrische voertuigen
- **Flexibiliteit stimuleren:** opslag, vraagsturing en energiecoöperaties

Deze maatregelen verminderen de druk op het net en kunnen (tijdelijk) ruimte creëren. Dit creëert meer ruimte op het totaal, echter dient de verzwaring eerst te worden uitgevoerd voordat er nieuwe ruimte beschikbaar kan worden gemaakt. In het kader van het prioriteringskader van de ACM kunnen congestieverzachters wel ruimte bieden.

Congestieverzachters dragen bij aan meer ruimte op het elektriciteitsnet voor andere klanten of autonome groei. Voorbeelden van congestieverzachters zijn klanten met batterijen of WKK-installaties. Het is één van de drie categorieën van maatschappelijk prioriteren. Voor congestieverzachters gelden andere voorwaarden dan voor de andere twee categorieën veiligheid en basisbehoeften. TenneT gebruikt hiervoor de voorwaarden in de Netcode Elektriciteit. Meer informatie hierover: Congestieverzachters

**Meer informatie:**

- Verzwaren bovengrondse hoogspanningsverbinding Harculo-Raalte-Nijverdal | TenneT
- Werkzaamheden hoogspanningslijn Harculo-Raalte-Nijverdal hervat